T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/391
KARAR NO : 2025/544
KARAR TR : 22/09/2025

ÖZET: Türk vatandaşlığını kazanan davacının, nüfus kaydındaki soy ismi, doğum tarihi ve doğum yeri bilgilerinin düzeltilmesi istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : V. E.
Vekili : Av. E. M.
Davalı : İzmir Valiliği Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Suriye vatandaşı olduğunu ve 5901 sayılı Kanun'un 12. maddesi uyarınca istisnai olarak Türk vatandaşlığını kazandığını ancak nüfus kayıtlarında yer alan soy isim, doğum tarihi ve doğum yeri bilgilerinin hatalı olduğunu, nüfus kayıtlarında E. olan soy isminin M., doğum tarihinin 10/09/1999, doğum yerinin ise; Kabbesin olarak düzeltilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İzmir 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 21/08/2024 tarih ve E.2024/324, K.2024/362 sayılı kararı** ile, davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, davanın usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Somut olayda çok vatandaşlığı sahip olunduğu ve Türkiye'deki kayıtların yabancı ülke kayıtlarına uygun olarak düzeltilmesi istenildiğine göre talebin, çok vatandaşlık halinde kayıtlarının tutulmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 44. maddesi, ilgili Yönetmelik'in 80. ve devamı maddeleri uyarınca kayıtlardaki uyumsuzluğun giderilmesine ilişkin bulunduğu, davadaki tüm taleplerin açıklanan bu şekliyle idari iş ve idareye verilmiş bir görev olduğu şekliyle değerlendirilmesi gerekmektedir.*
>
> *Hal böyle olunca 6100 sayılı HMK'nin 114/1-b ve115. Maddesi hükümlerine uyarınca davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle tümü ile dava şartı yokluğundan reddine karar verilmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm tesis edilmiştir.*
>
> *HÜKÜM: GEREKÇESİ Yukarıda Açıklandığı Üzere;*
>
> *1-Davanın 6100 sayılı HMK'nin 114/1-b ve 115. Maddesi hükümleri uyarınca davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle DAVA ŞARTI YOKLUĞUNDAN REDDİNE,..."*

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. İzmir 2. İdare Mahkemesi 27/02/2025 tarih ve E.2025/291, K.2025/230 sayılı kararı ile, hangi idari işlemin iptalinin istenildiği hususunun, işlemin tarih ve sayısının belirtilmesi, iptal istemine yer verilmesi ve bir örneğinin dilekçe ekine eklenmesi suretiyle

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Pi3cyFz - zCx/1yP - 8vTBymr - SpM7Cw= ile erişebilirsin

açıkça ortaya konulması gerekirken, bu duruma uygun olmayan dilekçesinin, 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesi gereğince reddine kesin olarak karar vermiştir.

5. Davacı vekili yenileme dilekçesi ile, müvekkilinin nüfus kayıtlarında E. olan soy isminin M., doğum tarihinin 10/09/1999, doğum yerinin ise Kabbesin olarak düzeltilmesini talep etmiştir.

6. **İzmir 2. İdare Mahkemesi 30/04/2025 tarih ve E.2025/787 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir :

> *"...Dava dosyasının incelenmesinden, Suriye uyruklu olup Türk vatandaşlığına geçen davacı tarafından, Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartındaki bilgilerin hatalı yazıldığından bahisle nüfus kayıtlarında yanlış yazılmış olan E. soyadının M., . . olan doğum tarihinin . . , Halep doğum yerinin Kabbesin olarak düzeltilmesi istemiyle İzmir Nüfus ve Vatandaşlık İl Müdürlüğüne yaptığı başvurunun 22.11.2024 tarihli işlemle reddi üzerine Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı bilgilerinin iptali ile nüfus kayıtlarında yanlış yazılmış olan E. soyadının M., . . olan doğum tarihinin . . , Halep doğum yerinin Kabbesin olarak düzeltilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler de idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren davaların ise (maddi hata dışındaki) nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir.*
>
> *Bu durumda; uyuşmazlığın, davacının nüfus kayıtlarında yanlış yazılmış olan soyadının, doğum tarihinin ve doğum yerinin düzeltilmesine ilişkin olduğu dolayısıyla mevcut nüfus kaydının düzeltilmesi isteminden kaynaklandığı anlaşılan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, yukarıda yer verilen 5490 sayılı Kanun hükmü uyarınca adli* yargının*görevli olduğu sonucuna varılmıştır.*
>
> *Öte yandan, yukarıda yer verilen mevzuat hükmü uyarınca görevsizlik kararına ilişkin dava dosyasının temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerektiği açık olduğundan, İzmir 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 21.08.2024 tarih ve E:2024/324, K:2024/362 sayılı kararın kesinleşme şerhinin de yer aldığı dava dosyasının temin edilmesi gerekmektedir..."*

7. İzmir 2. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

8. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

> *"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:*
>
> *a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,*
>
> *b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,*
>
> *c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Pi3cyFz - zCx/1yP - 8vTBymr - SpM7Cw= ile erişebilirsin

davalar."

9. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun IV *"Düzeltme"* üst başlığı altında *"1.Genel olarak"* alt başlıklı 39. maddesi şöyledir:

"Mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamaz."

10. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun "*Aile kütüklerinde bulunması gereken kişisel bilgiler* " başlıklı 7. maddesi şöyledir:

"(1) Her mahalle veya köy için ayrı aile kütüğü tutulur. Aile kütüklerinde aşağıdaki bilgiler bulunur:
a) Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.
b) Kayıtlı bulunduğu il, ilçe, köy veya mahalle adı ile cilt, aile ve birey sıra numarası.
c) Kişinin adı ve soyadı, cinsiyeti, baba ve ana adı ile soyadları, evli kadınların önceki soyadları.
ç) Doğum yeri ile gün, ay ve yıl olarak doğum tarihi ve kütüğe kayıt tarihi.
d) Evlenme, boşanma, soybağının kurulması veya reddi, ölüm, vatandaşlığın kazanılması veya kaybedilmesi gibi kişisel durumda meydana gelen değişiklik veya yetkili makamlarca yapılan düzeltmeler.
e) Dini.
f) Medenî hali.
g) Yerleşim yeri adresi.
ğ) Fotoğrafı.
h) (Ek: 14/1/2016-6661/9 md.) Biyometrik verisi.
ı) (Ek: 19/10/2017-7039/3 md.)Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.
(Değişik son cümle: 19/10/2017-7039/3 md.) (a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.
(2) Türkiye'de aile kütüğü bulunmayan ve yabancı ülkelerde oturan vatandaşlar Bakanlığın göstereceği bir nüfus müdürlüğünde açılacak aile kütüğüne kaydedilir.

11. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"(1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddi hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.
(2) Aile kütüklerindeki din bilgisine ilişkin talepler, kişinin yazılı beyanına uygun olarak tescil edilir, değiştirilir, boş bırakılır veya silinir."

12. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesi şöyledir.

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:
a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları (..) nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.
b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.
c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Pi3cyFz - zCx/1yP - 8vTBymr - SpM7Cw= ile erişebilirsin

eder.

(2) Kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvurular Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ' in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/09/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hakim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, Türk vatandaşlığını kazanan davacının, Türkiye nüfus kayıtlarında soy ismi, doğum tarihi ve doğum yeri bilgilerinin düzeltilmesi istemine ilişkindir.

16. Dava dosyalarının incelenmesinden, davacının Suriye vatandaşı olduğu ve 5901 sayılı Kanun'un 12. maddesi uyarınca istisnai olarak Türk vatandaşlığını kazandığı, Türk vatandaşlığına geçtiğinde soy ismi, doğum tarihi ve doğum yeri bilgilerinin hatalı olarak nüfus kayıtlarına geçtiği ileri sürülerek, nüfus kayıtlarında E. olan soy isminin M., doğum tarihinin 10/09/1999, doğum yerinin ise Kabbesin olarak düzeltilmesinin İzmir Valiliği Nüfüs ve Vatandaşlık Müdürlüğünden talep edildiği, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün 22/11/2024 tarih ve ...731256 sayılı cevabi yazısı ile *"Türk vatandışlığını kazanma ve tescil işlemleri sırasında dosyada bulunan Türk Vatandaşlığının İstistani olarak kazanılması Başvuru Formu, medeni hal bilgilerini gösterir belge ve İzmir Gaziemir Belediye Başkanlığı tarafından verilen 67/01-17 kayıt nolu aile cüzdanına uygun şekilde tescil işleminin yapıldığı, idarece yapılan maddi bir hata bulunmadığından yapılacak bir işlemin bulunmadığının"* bildirildiği anlaşılmaktadır.

17. Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; 4721 sayılı Kanun'un 39. maddesinde, mahkeme kararı olmadıkça, kişisel durum sicilinin hiçbir kaydında düzeltme yapılamayacağının hükme bağlandığı; 5490 sayılı Kanun'un 35. maddesinde, kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydının düzeltilemeyeceği, 36. maddesinde, nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davalarının asliye hukuk mahkemesinde açılacağı kurallarına yer verildiği; nüfus davalarına yönelik olarak yerleşik içtihatlarda, nüfus kütüğünde bulunan bir kaydın baştan itibaren hatalı olduğu iddiasına dayalı davaların *"kayıt düzeltme"* davası olarak kabulü ile söz konusu hataların hükmen adli yargı yerince düzeltilmesi gerektiğinin belirtildiği; bakılan uyuşmazlığın da, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda açıklanan kaydın düzeltilmesi kapsamında değerlendirilebileceği açıktır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Pi3cyFz - zCx/1yP - 8vTBymr - SpM7Cw= ile erişebilirsin

18. Bu durumda davacının işbu davadaki isteminin nüfus kaydındaki soy ismi, doğum tarihi ve doğum yeri bilgilerinin değiştirilmesi niteliğinde olduğu ve yukarıda yer verilen 5490 sayılı Kanun'un 36. **maddesi** uyarınca davaya konu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; İzmir 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, İzmir 3. Asliye *Hukuk* Mahkemesinin 21/08/2024 tarih ve E.2024/324, K.2024/362 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İzmir 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/08/2024 tarih ve E.2024/324, K.2024/362 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/09/2025 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Pi3cyFz - zCx/1yP - 8vTBymr - SpM7Cw= ile erişebilirsin